

بررسی نقش استادان راهنما و مشاور در انجام پایان‌نامه های مقطع ارشد دانشکده کشاورزی

جعفر یعقوبی^{*}، سیده شیرین گلباز^۲، سمیه تیمورلو^۳

۱- دانشیار ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه زنجان، Yaghobi@znu.ac.ir

۲- دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه زنجان، shiringolbaz90@gmail.com

۳- دانش آموخته کارشناسی ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه زنجان، teymorlo89@gmail.com

چکیده

هدف این پژوهش بررسی میزان نقش دانشجو، استادان راهنما و مشاور در پایان‌نامه های دانشکده کشاورزی دانشگاه زنجان بود. جامعه آماری پژوهش دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی دانشگاه زنجان بودند (N=105) که ۶۳ نفر نمونه آماری بر اساس فرمول کوکران انتخاب شدند. روایی پرسشنامه با کمک متخصصین دانشگاهی مورد تأیید قرار گرفت. پایایی بخش های مختلف پرسشنامه از طریق ضریب پایایی کرونباخ آلفا (۰/۷۳ تا ۰/۸۵) تأیید شد. نتایج نشان داد از دیدگاه دانشجویان، استادان راهنما بیشترین نقش را به ترتیب در مراحل دفاع و تصویب پروپوزال در دانشکده، گروه و انتخاب عنوان به عهده دارند و استادان مشاور بیشترین نقش را در مراحل اجرای عملیات میدانی پایان‌نامه و تأمین مواد و ابزارهای لازم ایفا می‌کنند. نتایج تحلیل همبستگی اسپیرمن نشان داد بین نقش استاد راهنما در انجام پایان‌نامه با متغیرهای سابقه استاد راهنما، سن دانشجو و معدل کارشناسی دانشجو رابطه مثبت و معنی‌دار وجود داشت. مقایسه میزان ایفای نقش دانشجو، استاد راهنما و استاد مشاور در انجام پایان‌نامه در حالت‌های مختلف انتخاب استاد راهنما با استفاده از آزمون کروسکال والیس نشان داد نقش هر سه گروه در حالت انتخاب استاد راهنما به صورت تعاملی توسط دانشجو و گروه آموزشی به‌طور معنی‌داری بیشتر از حالت‌های دیگر می‌باشد.

واژگان کلیدی: استاد راهنما، پایان‌نامه، فوق لیسانس، آموزش عالی.

۱. زنجان - ۵ کیلومتر ۵ جاده تبریز-دانشگاه زنجان، دانشکده کشاورزی، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، صندوق پستی ۴۵۱۹۵-۳۱۳

The Role of Supervisors and Advisers in Agricultural Master's Thesis

Jafar Yaghoubi, Shirin Golbaz, Someiyeh Taymorlou

- 1 – Associate professor, University of Zanjan,
2. PhD student of Agricultural Extension and Education, University of Zanjan
- 3 – BSc. of Agricultural Extension and Education, University of Zanjan

Abstract

The purpose of this study was to evaluate the role of students, supervisors and advisers in carrying out the different stages of the master's thesis. Agricultural graduates of Zanjan University formed the population of this study (N=105). The sample size was determined using a Cochran formula (n=63). The face and content validity of the questionnaire was confirmed by a panel of experts. To determine the reliability of the questionnaire, pilot test and calculating Cronbach's coefficient alpha was used (0.73-0.85). The results showed that from the perspective of students, supervisors were the most important role in the defense and approval of the proposals and determining thesis topic and advisers have effect role in the implementation of field operations and provide the materials and tools necessary to do a thesis. Spearman correlation analysis showed that there is positive and significant relationship between role of supervisors in thesis and supervisor's experience, the student's age and undergraduate grade point average of student. The result of Kruskal-Wallis test showed that when supervisor determined interactively via student and department, the role of student, supervisor and adviser significantly more than the two others modes.

Key words: supervisor, thesis, graduate, higher education.

مقدمه

یکی از مهم‌ترین انواع پژوهش‌هایی که در دنیا انجام می‌گیرد، پایان‌نامه‌های ارشد و دکتری است. دانشجویان به‌ویژه در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری، برای خاتمه کار خود لازم است اثری تحقیقی را تهیه کنند. این اثر در عصاره و واقع چکیده فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی او محسوب می‌شود. پایان‌نامه به معنای تأییدی برای تلاش‌های یک دانشجو است و برای افزایش یادگیری دانشجو طراحی شده است و نشانگر فعالیت‌های منسجم او به حساب می‌آید (میزانی و همکاران، ۱۳۹۰؛ فدایی عراقی، ۱۳۷۷). نگارش و ارائه پایان‌نامه، حتی برای محققان باتجربه کاری چالش‌برانگیز به شمار می‌رود (لی، ۲۰۱۰). مهم‌ترین عواملی که در نوشتن پایان‌نامه تحصیلی دخالت دارند، خود دانشجو و توانایی‌های علمی و عملی اوست، به‌عبارت دیگر، مجهز نبودن به توانایی تهیه پایان‌نامه از قبیل آشنایی با روش تحقیق و آمار، آشنایی با منابع اطلاعاتی و نحوه استفاده از آنها، مهارت‌های نگارشی، نوشتن پایان‌نامه را برای دانشجویان مشکل و در مواردی ناممکن می‌سازد (میزانی و همکاران، ۱۳۹۰). عامل دیگری که پس از دانشجو بیشترین نقش را در اجرای پایان‌نامه تحصیلی ایفا می‌کند، استادان راهنما و مشاور هستند (سولیوان، ۲۰۰۱). عامل دیگری که در انجام پایان‌نامه نقش زیادی را ایفا می‌نماید و تأثیر زیادی در انتخاب موضوع، شکل تصمیم‌گیری و نوشتن مرور ادبیات تحقیق دارند (صالحی و همکاران، ۱۳۹۱). با توجه به نقشی که پژوهش و تحقیقات در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جوامع دارد و زمینه‌ای که این فرایند جهت ارتقاء سطح علمی در نظام آموزشی کشور ایفا می‌کند. بدیهی است که چگونگی برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و رهبری، رعایت اصول تنظیم و نگارش پایان‌نامه‌های مقاطع تحصیلات تکمیلی از ملزومات و ارکان اصلی نظام آموزشی کشور به حساب می‌آید (شهشهانی و همکاران، ۱۳۹۲). لذا با توجه به موارد بیان شده، اهمیت و نقش جایگاه مشاوره و راهنمایی در انجام پایان‌نامه‌های تحصیلی، این پژوهش به بررسی نقش دانشجو، استادان راهنما و مشاور در انجام مراحل مختلف پایان‌نامه و عوامل مرتبط با آن پرداخته است. در ایران تاکنون تحقیقات جامع و کاملی در خصوص نقش دانشجو، استادان راهنما و مشاور در انجام دادن مراحل مختلف پایان‌نامه انجام نشده و در کتب روش تحقیق و مقالات پژوهشی بهای کافی به آن داده نشده است. نتایج پژوهش گرین و همکاران (۲۰۱۵) نشان داد که سه عامل، باتجربه بودن استادان در زمینه انجام دادن کارهای پژوهشی، داشتن رابطه‌ی خوب استادان راهنما با دانشجویان و شناخت مسئولیت‌های خود در زمینه راهنمایی دانشجویان از فن‌های اساسی استادان راهنما در طور انجام کارهای پژوهشی هست. بودین و همکاران (۲۰۱۵) نیز در پژوهش خود نشان دادند که استادان راهنمای با تجربه، داشتن رابطه خوب با دانشجویان، در دسترس بودن استادان راهنما، جزء عوامل مؤثر در سرپرستی استادان راهنما می‌باشد. هیل (۲۰۰۱) در پژوهش خود نشان داد که استاد راهنما باید دانشجو را در مورد حیطه‌ی مطالعاتی که به عنوان پایان‌نامه‌اش تبلور خواهد یافت راهنمایی کند. نتایج پژوهش براون و اتکینز (۱۹۹۹) نشان داد که نقش استادان راهنما هدایت دانشجو به سوی موضوع و ارائه‌ی روش و ایده‌های پژوهش می‌باشد. هالد و همکاران (۱۹۹۵) در پژوهش خود نشان دادند که کمترین میزان مشارکت استاد راهنما در زمینه جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌باشد. شهشهانی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهش خود نشان دادند که اکثر دانشجویان از استادان راهنما و مشاور پایان‌نامه خود رضایت بالایی دارند. نتایج پژوهش شیربیگی و کاوه‌ای (۱۳۹۱) که در مورد بررسی نقش استاد راهنما و دانشجو در فرایند تحقیق بود، به این نتیجه رسیدند که، بیشتر دانشجویان بر این باورند مسؤلیت نهایی پایان‌نامه به عهده دانشجوست و خواهان ایفای یک نقش و تعامل رسمی استاد در فرایند راهنمایی هستند. نتایج پژوهش نیلی و همکاران (۱۳۸۶) نشان داد که استادان راهنما بیشترین نقش را در مراحل اولیه پژوهش یعنی انتخاب موضوع و تدوین پیشنهاد تحقیق (پروپوزال) و همچنین گزارش پایان‌نامه دارند. لذا این مقاله بدنبال، بررسی نقش و میزان همکاری استادان راهنما و مشاور در فرایند پایان‌نامه‌های دوران ارشد، بررسی رابطه بین ویژگی‌های فردی دانشجویان و میزان همکاری استادان راهنما و مشاور در فرایند پایان‌نامه‌های دوران ارشد، و بررسی نقش استادان راهنما و مشاور در انجام پایان‌نامه در حالت‌های مختلف انتخاب استاد راهنما می‌باشد.

روش تحقیق

پژوهش حاضر کمی و روش مورد استفاده توصیفی - پیمایشی می‌باشد. جامعه مورد نظر از کلیه دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی دانشگاه زنجان تشکیل شده است که بر اساس اعلام معاونت آموزشی دانشکده کشاورزی دانشگاه زنجان تعداد کل آنها در مقطع زمانی مورد نظر ۱۱۷ نفر بود. با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۶۳ دانش‌آموخته به عنوان نمونه کافی تشخیص داده شد. برای انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی استفاده شد. هر گروه آموزشی در دانشکده به عنوان یک طبقه در نظر گرفته شد و در داخل طبقات نمونه‌ها به صورت تصادفی متناسب با حجم طبقه انتخاب شدند. برای اندازه‌گیری نقش دانشجوی، استادان راهنما و مشاور در مراحل مختلف انجام پایان‌نامه، از ۱۲ گویه استفاده شد و از دانشجویان خواسته شد میزان ایفای نقش دانشجوی، استاد راهنما و استاد مشاور را در هر مرحله از انجام پایان‌نامه در بازه ۰ تا ۱۰۰ مشخص نمایند. نحوه سنجش نقش ویژگی‌های فردی مانند جنسیت، سن، محل سکونت، رشته تحصیلی نیز با مقیاس‌های مختلف فاصله‌ای، نسبتی و اسمی به دست آمدند. با استفاده از نظر صاحب‌نظران دانشگاهی روایی صوری و محتوایی پرسشنامه تأیید شد. برای سنجش پایایی پرسشنامه، از پایلوت تست و محاسبه ضریب کرونباخ آلفا استفاده شد که مقدار آن برای بخش‌های مختلف، دانشجوی (۰/۸۵)، استادان راهنما (۰/۷۵)، استادان مشاور (۰/۷۳) به دست آمد؛ که حاکی از همگونی و همسانی مقیاس‌های پرسشنامه است. داده‌های پرسشنامه با استفاده از تحلیل‌های توصیفی (میانگین، انحراف معیار) و استنباطی (همبستگی و آزمون کروسکال والیس) و با کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

نتایج توصیفی نشان داد ۴۶ درصد از پاسخگویان مرد و ۵۴ درصد زن بودند. میانگین سنی پاسخگویان ۲۶ سال و سن ۸۲/۶ درصد آنها کمتر از ۲۷ سال بود. اکثریت پاسخگویان (۸۷/۳ درصد) مجرد و (۱۲/۷ درصد) متأهل بودند. میانگین معدل کارشناسی پاسخگویان ۱۵/۹۸ و کارشناسی ارشد ۱۶/۷۲ محاسبه شد. ۶۹/۸ درصد از پاسخگویان بیکار و ۳۰/۲ درصد دارای شغل نیمه‌وقت بودند. از لحاظ سکونت اکثریت پاسخگویان (۶۳/۵ درصد) خوابگاهی بودند و تنها ۲۲/۲ درصد بومی و ۱۴/۳ درصد تردد داشتند. ۵۹ نفر (۹۳/۶۵ درصد) از دانشجویان دارای استاد مشاور و تنها ۴ نفر (۶/۳۵ درصد) فاقد استاد مشاور در انجام پایان‌نامه خود بودند. برای بررسی نقش و میزان همکاری دانشجوی و استادان راهنما و مشاور در مراحل مختلف انجام پایان‌نامه (۱۲ مرحله) از دیدگاه فارغ‌التحصیلان مقطع کارشناسی ارشد کشاورزی از مقیاس فاصله (۱۰۰ - ۰ درصد) استفاده شد. نتایج در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱- نقش دانشجو، استاد راهنما و استاد مشاور در مراحل مختلف انجام پایان نامه از نظر فارغ التحصیلان

مراحل	دانشجو (%)		استاد راهنما (%)		استاد مشاور (%)	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
انتخاب عنوان	۳۶/۰۹	۲۷/۱۸	۵۹/۹۳	۲۸/۵۳	۱۸/۹۴	۱۹/۰۸
پیدا کردن پیشینه تحقیق مرتبط	۷۹/۴۶	۲۳/۵۴	۳۲/۳۱	۲۲/۷۰	۱۱/۳۸	۱۵/۴۳
تدوین پروپوزال	۸۰/۰۰	۲۲/۲۳	۳۳/۵۵	۱۹/۷۶	۱۸/۸۹	۱۰/۵۴
دفاع و تصویب پروپوزال در گروه	۶۹/۱۲	۲۸/۱۱	۶۶/۸۱	۳۳/۵۸	۶/۶۷	۵/۷۷
دفاع و تصویب پروپوزال در دانشکده	۷۲/۵۰	۲۹/۸۴	۶۷/۵۹	۳۲/۸۰	۰/۰۰	۰/۰۰
کارهای اداری پایان نامه در دانشگاه	۹۸/۴۱	۶/۰۸	۲۵/۵۶	۳۲/۰۶	۳/۳۳	۵/۷۷
کارهای اداری پایان نامه در خارج از دانشگاه	۹۷/۷۸	۹/۰۲	۱۷/۵۰	۱۵/۸۱	۰/۰۰	۰/۰۰
عملیات آزمایشگاهی یا میدانی پایان نامه	۷۵/۳۱	۲۱/۵۷	۳۷/۱۷	۱۵/۶۲	۲۲/۰۰	۱۷/۸۹
تأمین مواد و ابزارهای لازم برای پایان نامه	۶۶/۸۷	۲۱/۹۰	۳۸/۵۴	۲۲/۷۶	۲۱/۲۵	۱۳/۵۶
تأمین منابع مالی لازم برای انجام پایان نامه	۶۵/۷۴	۲۷/۳۳	۴۴/۲۱	۲۶/۷۸	۱۰/۰۰	۱۱/۵۵
تدوین علمی پایان نامه	۷۱/۳۸	۱۸/۰۷	۳۲/۰۰	۲۱/۰۲	۱۶/۶۷	۱۴/۱۴
کارهای آماری و تحلیل پایان نامه	۷۱/۵۰	۲۱/۵۵	۴۱/۰۳	۱۸/۰۰	۱۵/۷۱	۱۲/۷۲
میانگین نقش در کل مراحل پایان نامه	۶۸/۹۰	۱۳/۸۳	۴۴/۵۴	۱۸/۰۳	۱۶/۴۳	۹/۷۰

میزان همکاری: ۱۰۰ - ۰ درصد

داده‌های جدول ۱ نشان می‌دهد از دیدگاه فارغ التحصیلان، بیشترین نقش را در مراحل مختلف انجام پایان نامه به ترتیب دانشجو، استاد راهنما و استاد مشاور ایفا می‌کنند. همچنین دانشجویان غیر از انتخاب عنوان پایان نامه که در آن نقش اصلی را استاد راهنما ایفا می‌کند بیش از ۶۰ درصد کارهای بقیه مراحل پایان نامه را خودشان انجام می‌دهند. از دیدگاه دانشجویان، استادان راهنما بیشترین نقش را به ترتیب در مراحل دفاع و تصویب پروپوزال در دانشکده، گروه و انتخاب عنوان به عهده دارند. از نظر دانشجویان نقش استادان مشاور در مراحل مختلف پایان نامه به طور کلی کمتر از ۲۲ درصد می‌باشد و بیشترین نقش را در مراحل اجرای عملیات آزمایشگاهی یا میدانی پایان نامه و تأمین مواد و ابزارهای لازم برای انجام پایان نامه ایفا می‌کنند.

رابطه نقش هر کدام از عناصر سه‌گانه دخیل در انجام پایان نامه با متغیرهای فردی با توجه به نرمال نبودن داده‌ها از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد. نتایج در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲- مقدار همبستگی و سطح معنی داری متغیرهای نقش دانشجو، استاد راهنما و استاد مشاور در انجام پایان‌نامه با متغیرهای فردی

متغیر	نقش دانشجو	نقش استاد راهنما	نقش استاد مشاور
سن دانشجو	۰/۳۴۳**	۰/۳۳۱**	۰/۱۸۹
	(۰/۰۰۱)	(۰/۰۰۱)	(۰/۱۹۹)
معدل کارشناسی دانشجو	۰/۰۵۴ (۰/۶۵۵)	۰/۲۵۸*	۰/۶۶۸**
		(۰/۰۳۱)	(۰/۰۰۰)
معدل کارشناسی ارشد دانشجو	۰/۲۰۱*	۰/۰۶۸	۰/۲۱۱*
	(۰/۰۴۳)	(۰/۵۴۱)	(۰/۰۱۸)
تعداد مقالات دانشجو در مجلات علمی	۰/۲۷۵**	۰/۱۶۲	۰/۰۷۲
	(۰/۰۰۲)	(۰/۰۶۹)	(۰/۴۲۱)
تعداد مقالات دانشجو در کنفرانسهای علمی	۰/۲۵۳**	۰/۰۵۳	۰/۰۹۴
	(۰/۰۰۴)	(۰/۵۵۴)	(۰/۲۹۵)
سن استاد راهنما	۰/۱۹۳*	۰/۰۳۷	۰/۰۸۰
	(۰/۰۳۱)	(۰/۶۷۸)	(۰/۳۷۴)
سابقه استاد راهنما	۰/۱۶۶ (۰/۰۶۳)	۰/۲۹۷**	۰/۰۱۰
		(۰/۰۰۱)	(۰/۹۰۸)
سن استاد مشاور	۰/۰۴۰ (۰/۶۵۶)	۰/۰۵۹	۰/۰۱۲
		(۰/۵۱۱)	(۰/۸۹۵)
سابقه استاد مشاور	۰/۰۷۴ (۰/۴۱۰)	۰/۲۳۲**	۰/۰۴۴
		(۰/۰۰۹)	(۰/۶۲۱)

معنی داری در سطح ۰/۰۵: * معنی داری در سطح ۰/۰۱: **

با توجه به داده‌های جدول ۲ مشخص می‌شود بین نقش دانشجو در انجام پایان‌نامه با متغیرهای معدل مقطع کارشناسی ارشد دانشجو، تعداد مقالات دانشجو در مجلات علمی، تعداد مقالات دانشجو در کنفرانسهای علمی و سن استاد راهنما رابطه مثبت و معنی‌داری و با متغیر سن دانشجو رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد. همچنین بین نقش استاد راهنما در انجام پایان‌نامه با متغیرهای سن دانشجو، معدل مقطع کارشناسی دانشجو و سابقه استاد راهنما رابطه مثبت و معنی‌داری وجود داشت. بین نقش استاد مشاور در انجام پایان‌نامه با متغیرهای معدل کارشناسی دانشجو و معدل کارشناسی ارشد دانشجو رابطه منفی و معنی‌دار و با متغیر سن دانشجو رابطه مثبت و معنی‌داری وجود داشت. برای مقایسه میزان ایفای نقش هر کدام از عناصر سه‌گانه دخیل در انجام پایان‌نامه (دانشجو، استاد راهنما و استاد مشاور) در حالت‌های مختلف انتخاب استاد راهنما شامل ۱-انتخاب توسط دانشجو، ۲-اجبار توسط گروه و ۳- ترکیبی (دانشجو و گروه) از آزمون ناپارامتری کروسکال والیس استفاده شد. نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که تفاوت معنی‌داری در نقش هر سه گروه دخیل در پایان‌نامه در حالت‌های مختلف انتخاب استاد راهنما وجود دارد. به طوری که نقش هر سه گروه در حالت انتخاب استاد راهنما به صورت تعاملی توسط دانشجو و گروه آموزشی به طور معنی‌داری بیشتر از حالت‌های انتخاب توسط دانشجو و اجبار توسط گروه می‌باشد.

جدول ۳- مقایسه نقش عناصر سه گانه دخیل در انجام پایان نامه در حالت های مختلف انتخاب استاد راهنما

متغیر	میانگین رتبه های نقش در هر زیر گروه (%)			P	کای اسکور
	انتخاب توسط دانشجو	اجبار توسط گروه	ترکیبی (دانشجو و استاد)		
نقش دانشجو در فرایند تحقیق	۵۵/۱۸	۴۵/۰۵	۸۱/۵۹	۰/۰۰۱	۱۴/۱۹**
نقش استاد راهنما در فرایند تحقیق	۵۵/۶۹	۳۲/۶۵	۶۳/۹۸	۰/۰۱۹	۷/۸۹*
نقش استاد مشاور در فرایند تحقیق	۲۵/۶۶	۳۹/۳۰	۴۰/۲۳	۰/۰۰۶	۱۰/۱۳**

معنی داری در سطح ۰/۰۵ : * معنی داری در سطح ۰/۰۱ : **

نتیجه گیری و پیشنهادها

این پژوهش به منظور بررسی نقش دانشجو، استادان راهنما و مشاور در انجام دادن مراحل مختلف پایان نامه صورت گرفته است. یافته های این پژوهش نشان داد که دانشجویان بیشترین نقش را در انجام دادن فصل دوم پایان نامه (پیشینه تحقیق) را بر عهده دارند و همچنین انجام دادن کارهای اداری در داخل و خارج از دانشگاه بر عهده دانشجویان است. همچنین نتایج نشان داد که استادان راهنما بیشترین نقش را در انتخاب عنوان پایان نامه و تصویب پروپوزال در داخل گروه و در دانشکده دارند؛ که این نتایج با یافته های نیلی و همکاران (۱۳۸۶) در یک راستا می باشد. این مراحل از جهاتی مهم ترین مراحل تدوین پایان نامه است، زیرا اولاً نقطه ی آغازین تعامل عملی استاد راهنما و دانشجو است و ثانياً راهنمایی مطلوب این دو مرحله از تدوین پایان نامه از بروز بسیاری از مشکلات بعدی جلوگیری خواهد کرد.

نتایج حاصل از پژوهش همچنین نشان داد که استادان مشاور بیشترین نقش را در اجرای عملیات آزمایشگاهی یا میدانی پایان نامه دارند که با نتایج یافته های نیلی و همکاران (۱۳۸۶) و هالد و دیبلویس (۱۹۹۵) در یک راستا می باشد. استادان مشاور از دید فارغ التحصیلان نقش مؤثری در انجام دادن مراحل پایان نامه ندارند که با یافته های شهشانی و همکاران (۱۳۹۱) در یک راستا می باشد.

نتایج تحقیق نشان داد بین میزان ایفای نقش استاد راهنما در انجام پایان نامه از دیدگاه دانشجویان با سابقه استاد راهنما رابطه مثبت و معنی داری وجود داشت. این یافته با نتایج گرین و همکاران (۲۰۱۵) و بودین و همکاران (۲۰۱۵) هم راستا می باشد و بیانگر این واقعیت است که با افزایش سابقه استادان راهنما میزان ایفای نقش آنها در مراحل مختلف بهبود می یابد. با توجه به این یافته پیشنهاد می شود در اختصاص سهمیه راهنمایی استادان راهنما، معیار سابقه استاد به عنوان یک معیار اصلی بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

با توجه به نتایج تحقیق مشخص شد میزان ایفای نقش هر سه گروه دخیل در پایان نامه یعنی دانشجو، استاد راهنما و استاد مشاور در حالت انتخاب استاد راهنما به صورت تعاملی توسط دانشجو و گروه آموزشی به طور معنی داری بیشتر از دو حالت انتخاب راهنما توسط دانشجو یا اجبار توسط گروه می باشد. بر این اساس پیشنهاد می شود در آیین نامه نحوه انتخاب استاد راهنما این یافته مورد توجه قرار گیرد.

منبع ها

شهشانی، س، حسین زاده، س، عبدی، ک و میرجانی اقدم، ا. (۱۳۹۲). رضایت مندی دانشجویان تحصیلات تکمیلی از نحوه هدایت و راهنمایی پایان نامه در دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، سال ۱۳، شماره ۱۲، ص ۱۰۳۱ - ۱۰۳۹

#

- شیرینگی، ن و کاوه ای، ص. (۱۳۹۱). بررسی نقش و رابطه نظارتی استاد راهنما و دانشجو از دیدگاه دانشجویان دوره کارشناسی ارشد. مجله رویکردهای نوین آموزشی، سال ۷، شماره ۱، ص ۲۶-۱. #
- صالحی عمران، ا، اقدائی، محمد و هاشم خانی زلفانی، س. (۱۳۹۱). استفاده از روش های تصمیم گیری چند شاخصه ای برای انتخاب استاد راهنمای پایان نامه دوره دکتری. فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، ۶۵، ص ۶۶ - ۴۷. #
- فدایی عراقی، غ. (۱۳۷۷). تجزیه و تحلیل مراحل آماده سازی پایان نامه ها در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری. فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، ۱، ص ۱۱۰ - ۷۵. #
- میزانی، م، خبیری، م و سجادی، ن. (۱۳۹۰). بررسی توانیهای دانشجویان کارشناسی ارشد تربیت بدنی و کیفیت راهنمایی استادان در نوشتن پایان نامه. فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، شماره ۶۱، ص ۱۱۱ - ۱۳۴. #
- نیلی، م، نصر، ا و اکبری، ن. (۱۳۸۶). بررسی کیفیت راهنمایی پایان نامه های دوره کارشناسی ارشد. دو ماهنامه علمی - پژوهشی دانشگاه شاهد، سال ۱۴، شماره ۲۴. ص ۱۱۱-۱۲۲. #
- Beaudin, A., Emami, E., Palumbo, M. and Tran, S. D. (2016). Quality of supervision: postgraduate dental research trainees' perspectives. *European Journal of Dental Education*, 20 (1). 32-38. #
- Brown, G and Atkins, M. (1999). *Effective Teaching in Higher Education*. Routledge. pp. 115 - 149. #
- Guerin, C., Kerr, H., b and Green, Ian. (2015). Supervision pedagogies: narratives from the field. *Teaching in Higher Education*, 20 (1), pp 107-118. #
- Hill, S. (2001). Theses and Postgraduate supervision. [http:// www. VUW. ac.nz/design/theses.html](http://www.VUW.ac.nz/design/theses.html). #
- Hold, E., Deblois, C and Winchester, I. (1995). Supervision of graduate students. *Canadian Journal of Higher Education*, 3, pp 1-29.
- Lee, N. (2010). "Preparing for Thesis and Viva: Some Practicalities"; *Nurse Res*, 17(3), pp. 52-9. #
- Sullivan, J. E. (2001). *The Experience of Thesis Writing From The Perspective of Graduate Student Nurses*; UMI Published Thesis: University of Alaska Anchorage. #